

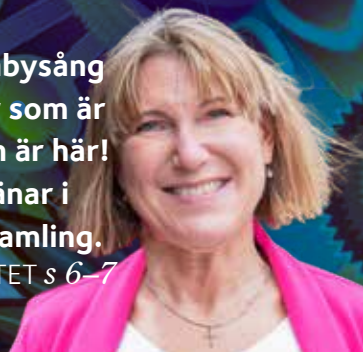

Honung och lin,
blomsteräng och
bin. Prästgårds-
ängen säsong 2
välkomnar flera!
s 3

Om det är
någon som är
trosviss så är
det Hans. Han
tror på oss.
JAG & GUD s 12

Ett spännande
passionsdrama i
scenisk tolkning,
299 år efter
uruppförandet.
s 8-9

Kyrkhäng och babysång
– och människor som är
glada för att hon är här!
Helena arbetstränar i
Brännkyrka församling.
PORTRÄTTET s 6-7

Brännkyrkabladet

Information från Brännkyrka församling

Svenska kyrkan • mars 2023

FOTO: STEFAN JÄMTBÄCK

Bästa hängnet efter plugget

s 4-5

Att gräva eller inte gräva...

Jag har ett potatisland. Jag tycker mycket om det. Jordförbättra, se maskar krypa, gräva försiktigt. Sen sätta ner de där knölarna med sina långa spröt och vänta. Och inget kan någonsin vara godare än nyupptagen potatis, försiktigt kokt och smör som smälter. Det gör mig lycklig.

Men inte i år. Jag har bestämt mig för att strunta i potatislandet. Jag vet nämligen inte vad jag ska göra med den här våren.

Den bördiga jorden i Ukraina är full av minor och matpriserna skenar och hungern breder ut sig. På medelhavet fortsätter människor drunkna fast de ropar på hjälp. Ickedemokratiska vindar blåser från alla håll och otrygghet och konflikter är så nära som någonsin. Och så isarna som smälter, skogarna som skövlas, torka och översvämningar. Och inflationen och räntorna. Ja, ni vet ju allt det där, som man nästan inte orkar se en gång till i skrift. För det tar liksom musten ur oss, i alla fall ur mig.

Dessutom den ständigt närvarande frågan, har jag gjort tillräckligt, och svaret som så gott som alltid är nej. Jag tror det är därför potatisglädjen försvunnit. Att ens tänka på potatisland verkar idiotiskt, närmast som ett flyktbeteende och skulle inte göra någon större skillnad, inte ens för hushållskassan.

Samtidigt är det så här. Jag lever i ett sammanhang som envist hävdar att man aldrig ska sluta hoppas. Som menar att ur det minsta lilla frö kan det makalöst vackra växa. Både i oss människor och i världen utanför. Att människor tillsammans kan utföra underverk. Och att en kraft, starkare än vår egen, står på jordens och havens och djurens och småkrypens och växternas och människornas sida. Helt enkelt, ett sammanhang som ständigt vill få mig att inte glömma, att det goda vinner i längden.

Jag behöver så in på bara skinnen det där sammanhanget, Brännkyrka församling, för att hindra uppgivenheten att slå rot och i stället låta handlingskraften få ordentligt utrymme. För egentligen vet jag, att de till synes små saker vi var och en kan åstadkomma för en rimligare och bättre värld, tillsammans förändrar den.

Jag inser att jag måste fundera ett varv till på de där potatisknölarna. De måste kanske ner i jorden. Som en envis hoppets handling. Dessutom är de ju så gruvligt goda och det goda måste få plats.

Eva-Karin Fackel Sandor
KYRKOHERDE

TIPS!

Missa inte denna mäs

Under pandemin började ungdomskören att öva på *A mass for treble voices*, en mäs i fem sater av den amerikanske tonsättaren Allen Pote. Musiken är välskriven och välklingande i det lilla formatet, och enkel att ta till sig. Vi har kämpat både med tonerna och restriktionerna, och med att få fler medlemmar i vår kör.

Nu ser vi med glädje fram emot framförandet den 30 april klockan 11.00 i Brännkyrka kyrka.

Markus Melin

Svenska kyrkan
BRÄNNKYRKA FÖRSAMLING

BRÄNNKYRKABLADET utges av Brännkyrka församling Svenska kyrkan fyra gånger per år. Redaktör: Kari Malmström. Ansvarig utgivare: Eva-Karin Fackel Sandor. Tryck: Printografen, Halmstad. Distribution: Postnord.

POSTADRESS
Box 64, 125 22 Älvsjö
tel 08-447 11 00 vx
växeln är öppen må-fr 9.00-17.00.
e-post: brannkyrka.info@svenskakyrkan.se

BESÖKSADRESSER
Brännkyrka kyrka och församlingsexpedition
Göteborgsv. 189-191, Älvsjö
besökstid må-fr 9.00-11.30, 12.30-15.00
Vårfrukyrkan med församlingslokaler
Fruängens kyrkogata 1-7, Fruängen C.

VI FINNS PÅ

För telefonnummer och e-post till alla medarbetare se
www.brannkyrka.org

Fyra glada biodlare.

Pallkrage med 1 kvm lin.

"Tröskning" av lin.

1 KVM LIN

Prästgårdsängens linodling är del i det nordiska projektet "1 KVM LIN" som startades i Västra Götaland 2020. Här förenas odlingsintresse och skaparglädje! En urstark fiber som kommer ur en påse frö. Med mångtusenårig historia tillsammans med oss människor.

Läs mer på [Hemslöjdens hemsida](#)

Vill du komma i kontakt med projektgruppen?

Ring eller maila Evy Kjellberg,
070-3404763, evy.kjellberg@gmail.com

Honungens dag

Honungens dag instiftades av Sveriges Biodlares Riksförbund (Biodlarna) och firas den 20 augusti varje år. Vid tidpunkten har de flesta kupor skattats på årets skörd. Här i Brännkyrka gjorde vi det just den 20 augusti 2022. Honungen slungades i Vårfrukyrkans kök och de färdiga burkarna fick strykande åtgång.

Lin, bin och biologisk mångfald

För ett drygt år sedan drog församlingens projekt Prästgårdsängen igång. Ett gäng volontärer tog initiativet till att få den onyttjade markytan bakom kyrkoherdebostaden att förvandlas till ett prunkande paradis. Första säsongen slog mer än väl ut och nu satsar vi på 2023. Fler odlingssugna och arbetsvilliga behövs. Ta chansen att vara med!

Det är imponerande allt som uträttades under 2022. Bisamhällen etablerade, blomsteräng anlagd. Check! Trängsel i pallkragar där lin, kryddörter och allsköns blomster samsats. Friggebod byggd. Check!

Nu våras det igen. Exakt vilka frön i blomsterängen som gror just i år vet vi inte än. Inte heller hur bina mår efter vintern. Men vi vet att snart är det sommar igen, med finfina möjligheter.

Du som är nyfiken på biodling har här en chans att lära dig från grunden. Vi startar en studiecirkel i april, alla intresserade är välkomna. Du som har odlarintresse och vill påta i jorden – och för all del gräva! – är lika välkommen. Vi startar även en cirkel i linodling. Projektet vill växa vidare!

Blomsterängen har biologisk mångfald i fokus. Modern odling har utarmat den artrikedom som fanns i gamla tiders slåtterängar. Här vill vi möjliggöra flera växtliga arters överlevnad och

spredning. De kan i sin tur ge större möjligheter för vilda pollinatörer, som dagfjärilar och blomflugor, att överleva och spridas.

Samtidigt har Prästgårdsängen alltså bikupor. Det går att förena, för blomsterängen räcker till både tama och vilda insekter. Honungsproduktionen ger dessutom alldeles vanliga Stockholmsmänniskor en chans att bli som Nalle Puh...

Håning!

Prästgårdsängens två bisamhällen gav förra året 180 burkar honung à 250 gram. Dessa såldes till förmån för biståndsorganisationen Act Svenska kyrkan, fokusområde Klimaträttvisa och hållbarhet. Även lavendelpåsar och kryddörter såldes till förmån för samma ändamål.

Som ett nästa steg hoppas projekt Prästgårdsängen att också bli en mötesplats. Kanske studiebesök av förskolor och skolor, kanske poesi-aftnar i skymningen? Platsen finns, snart blommar den!

Kari Malmström

Den 25 april 17.00–19.00 har vi öppet hus med fika på Prästgårdsängen, korsningen Johan Skyttes väg/Långbrodalsvägen i Älvsjö. Du kan hoppa på både linodlar- och biodlarcirkeln där. Kom och kolla!

Tydlig skyltning med varning för bin...

FOTO: EIVY HARLÉN, EIVY KJELLBERG M. FL.

En grävmaskin kom väl till pass.

Kryddskörd.

Försäljning på Tacksägelsedagen i Brännkyrka kyrka.

Honungsslungning!

Målning av friggeboden.

FOTO: HÅKAN FLANK & STEFAN JÄMTBÄCK

Här bjuds på toast, lek&spel och kravlös gemenskap

Det är onsdag eftermiddag och källarvåningen i Vårfrukyrkans församlingshem fylls med ungdomar som kommer direkt från skolan. Musik och doften från ett toast-järn in action strömmar ut i kapprummet.

After School är ganska nytt. I höstas drog det igång, en öppen samlingsplats för alla som går i sexan och sjuan.

– Det fanns ett åldersglapp i församlingens verksamhet. Det ville vi fylla med After School, säger Milla Persson, som är präst och en av tre ledare för After School.

– Det där glappet är också ett innehållsglapp. Vi har mycket musikverksamhet, och framförallt körverksamhet, för alla åldrar från små barn till äldre, säger Lovisa Oscarson, församlingspedagog, och fortsätter:

– Det är också min erfarenhet som förälder att om man inte ägnar sig åt någon sport, eller musik på något sätt, så finns det inte så många sammanhang där 12–13-åringar kan samlas. Vi ville skapa en öppen verksamhet för dem, där de kan träffas och hänga efter skolan, äta mellis, spela spel och hitta på andra aktiviteter.

Att det fanns ett behov av just detta bekräftas av Viktor, Karl-Johan och Figge, tre av besökarna en onsdag i februari då disco och semlor står på programmet.

– Det bästa med After School är att man får nåt att äta efter skolan, gratis.

– Mackor, saft, varm choklad...

– Ja, och det är kul att bara hänga här.

– Hade vi inte haft det här hade vi nog suttit hemma och spelat TV-spel, var och en för sig.

Kardar, Ester, Ellie, Emelie och Cajsas som är på After School ett par veckor senare är inne på samma spår angående fördelen med mellis direkt efter skolan, men betonar också det fina i att ha någon annanstans än det ofta eftermiddagstomma hemmet att gå till.

– Man får hänga med kompisar i stället för att vara själv.

– Och så får man möta helt nya personer.

– Hemma blir det mest väntan på att de andra i familjen ska komma hem.

När After School sjösattes var det praktiskt taget tomt de första gångerna. Inför vårterminen skrev Nathalie Åhrling, ungdomsassistent, ett brev som skickades ut med post, riktat speciellt

Ett nöjt gäng After School-ungdomar.

FOTO: HÅKAN FLANK

till målgruppen. Det tog skruv och efter det har deltagarantalet ökat stadigt.

– Jag tror det kom fyra stycken först, dubbelt så många gången efter. Sedan har det fortsatt att öka, och jag tror inte vi har peakat ännu, säger Milla.

– Ja, det gick ju ganska trögt i början, men den här terminen har det snarare blivit så att det kommer fler än vad vi från början förväntade oss, säger Nathalie.

– Och det är extra roligt att de kommer från så många olika håll, säger Lovisa och räknar upp fem skolor.

– Jättekul att se att det också bildas nya gemenskaper och formas kompisplattar med ungdomar från olika skolor, fyller Nathalie i.

Det är tydligt att det finns flera anledningar till att det kommer så många, men det där brevet har spelat stor roll, visar det sig båda gångerna Brännkyrkabladet besöker After School:

– Jag fick ett brev.

– Jag fick också ett brev hem, men brydde mig inte från början. Sen var det några kompisar som gick hit och då började jag följa med.

– Jag är också här för att jag fick ett brev.

– Jag kom hit för att jag följde med de här två vännerna som skulle hit.

– En kompis berättade för mig. ”Kom med, det blir kul!”, sa hon.

– Min granne frågade om jag ville följa med.

Det finns ett terminsschema med någon form av programpunkt eller aktivitet varje gång.

– Vi har försökt blanda, så det blir mer aktivt vissa gånger och lite lugnare andra gånger. Sen är vi öppna för önskemål och kan också ändra om det skulle behövas, säger Nathalie.

Några har terminsprogrammet hemma på kylskåpet, eftersom det fanns med på baksidan av brevet, men för de flesta verkar det inte vara avgörande vad som står där. Det viktigaste är just hänget och gänget.

Ledarna betonar att man inte måste delta i veckans programpunkt. Det går att komma dit och bara vara.

På frågan vad deltagarna saknar eller skulle vilja ha mer av nämns ketchup till toasten och fler tillfällen i veckan än bara onsdag eftermiddag med After School.

– Det är inget vi kan lova, men jag fattar grejen, säger Lovisa.

Det finns dock planer på att utöka tiden med en timme varje onsdag, så att After School sträcker sig ända fram till klockan 18 när kvällsmässan börjar. Vilket lär bli uppskattat eftersom det, enligt Nathalie, kan förekomma lite ledsna miner då tiden är slut och deltagarna skickas hem.

Framöver väntar renovering och ombyggnation av en del av Vårfrukyrkans församlingslokaler. Nathalie, Milla och Lovisa ser fram emot när det kan bli invigning av den nygamla ”Grottan”, som ännu bättre kommer att kunna tillgodose behovet av både aktivitet och häng.

Stefan Jämtbäck

Helena fick en nystart
i Brännkyrka församling.

FOTO: HÅKAN FLANK

Nu är varje dag en glädjedag

Teaterapa 1980.

En dag i mitten på februari blev Helena Amberyd Sjöberg en i gänget i församlingens barn- och familjeverksamhet. Positiv, lekfull och med gedigen pedagogisk erfarenhet flöt hon snabbt in i det nya sammanhanget – tio timmar i veckan. Varken mer eller mindre. Helena arbetstränar, som led i rehabilitering efter en mycket lång tids utmattning. Nu är hon i en miljö som aktivt vill hjälpa henne att inte pusha sig själv för hårt.

Kyrkhäng med små och stora, öppna förskolan, babysång med Anton... Det lyser om Helena när hon berättar.

– Jag har sånt hopp för första gången på länge, säger hon. Hoppfullhet inför just arbete! Här i Brännkyrka vet alla vem jag är och varför jag är här. Det är en trygghet. Jag upplever bara ”välkommen hit!”, ”vad bra att du är här!”

Det har gått nästan 25 år sedan Helena en dag gick hem från jobbet och insåg att hon inte visste var hon bodde. Hon ringde sin dåvarande man och ställde små frågor för att få en ledtråd. Maken sa bestämt att

”nu kommer jag och hämtar dig”, och Helena tänkte att ”okej då, men medan jag väntar kan jag passa på att handla”.

Hon gick till Bankomaten för att ta ut pengar, men kom inte ihåg koden.

Så kan en utmattningsdepression göra sitt intåg.

– Jag trodde på riktigt att jag fått en stroke, säger Helena.

Hon blev sjukskriven. Längre.

– Jag kunde inte brygga kaffe för jag fattade inte var jag skulle hälla i vatten, kunde inte gå ut och gå för jag glömde hur jag skulle hitta hem. Sov inte. Det var en lång och svår väg tillbaka, säger hon.

Minst lika lång och svår var den resa som ledde fram till kraschen.

– Jag har alltid varit en ”prestations-prinsessa” – mitt värde är utifrån vad jag gör inte vem jag är, konstaterar hon. Min uppväxt var utmanande, jag lärde mig tidigt att vara följsam.

Helena växte upp i Torshälla utanför Eskilstuna. Hon beskriver sig som mycket social i skolan, pratade mer än jobbade. Hon älskade musik, bild och Roliga timmen, uppträdde gärna, hittade på egna danser, spelade teater och sjöng. Att rita och pyssla var roligt!

– De teoretiska ämnena hade jag svårare för. Hade jag valt gymnasium idag hade jag valt något estetiskt.

Hennes mamma fick bröstcancer när Helena gick i ettan på gymnasiet. Familjen levde med sjukdomen i fem år, cancer spred sig och modern dog som 48-åring. Då var Helena 21. Hon har inga syskon, och det var tungt.

– Och det tog hårt på pappa, säger hon. Jag hade flyttat hemifrån, vi delade dagarna, jag var hos mamma på förmiddagarna, han på eftermiddagarna. Jag grät den dagen hon dog men efter det var det som att en bom slog ner, jag stängde av alla känslor.

Som ung vuxen körde hon järnet.

Hon pluggade, tränade hårt, spelade teater och ledde teatergrupper.

– Jag ville inte att det skulle bli tyst, för då skulle ju sorgen komma. Mina vänner var nog ganska bekymrade över mig, säger hon eftersinnande.

Hon pluggade till fritidspedagog. Utbildningen gavs i Västerås så det blev två och ett halvt års pendlare.

– Jag har alltid varit intresserad av pedagogiska situationer, säger hon. Hur få ungdomar att tycka att det här är roligt, att utvecklas, att hjälpa dem att bli sitt bästa jag.

Så flyttade hon till Stockholm för att studera till hantverkspedagog på Nyckelviksskolan, och fick sedan jobb direkt på den skola hon praktiserat på under utbildningen. Där hade hon en ateljé och jobbade med årskurs tre.

– Här började min ”highway to hell”, konstaterar hon. Alla barn skulle tycka om mig, jag skulle vara bäst på allt.

Länge var hon bäst på allt, och alla barn tyckte om henne.

Så fick hon nys om att det fanns kollektverksamhet i Stockholm, och tog sommarjobb på Barnens ö. Det var ju jättekul! Men hon unnade sig ingen återhämtning.

– Det höll i två och ett halvt år, ungefär.

Andra kollosommaren blev Helenas mormor svårt sjuk och gick bort efter en tid. Mormor bodde i Mariefred.

– Mamma fanns ju inte, så jag pendlade mellan Barnens ö och Mariefred för att vara hos henne. En morgon på kollo kunde jag inte resa mig ur sängen. Yrseln höll i sig men jag körde på ändå. Det blev det nya normala.

Helena hade nu inte varit ledig på två år. Terminsstarten i skolan kom av sig.

– Det gick ganska snabbt att ”gå in i väggen”, säger hon. Jag märkte att jag hade svårt att förstå vad barnen behövde hjälp med: vad ska jag göra???

Sjukskriven och utmattad ville hon ändå kämpa sig tillbaka. Under de första åren gjorde hon flera arbetsträningssatser, i butik, stadsarkivet, skola...

– Men det gick inte, jag kom aldrig tillbaka, jag var för sjuk!

2001 träffade hon sin nuvarande man. Hon skrattar och minns att hon tänkte: ”Vad ser han hos mig...?”

2005 blev de föräldrar till en son.

– Att få barn var det bästa som hänt mig! Varför hade jag inte gjort det här tidigare...

Graviditeten innebar också ett slags ”sjukdomsvinst”. Nu när hon bar på ett

liv till fanns gott om resurser som stötade henne i måendet. Och hon tycker sig överlag ha haft tur med sina vårdgivare. Det är uppenbart att hon bearbetat mycket.

– Ja, jag har fått hjälp med mycket terapi!

Helena är bestämd i hur hon ser på sin diagnos. Numera heter det utmattningsdepression, men för 25 år sedan var man ”utbränd”.

– Vad gör det för självförtroendet? Då är man ju en hög aska, en skräphög, inget att ha...

2010 kom hon faktiskt tillbaka till skolan, arbetsgivaren anpassade. Hon skulle inte arbeta i barngrupp utan med administration, i väntan på omplacering.

Hon såg ingen varningsflagga vaja utan satte igång att bygga upp ett skolkansli.

– Jag gjorde mig outhärlig så att jag skulle få vara kvar, säger hon självironiskt. Jag älskade mitt jobb. Att serva mina kollegor, föräldrar och barn. Jag brann ju för detta!

Så skulle skolan renoveras och evakueras. Helena gick stenhårt in i projektet. Nya stället skulle möbleras, det gamla magasineras, det var mycket logistik. Ett år senare var det återflytt.

När sista flyttlasset gått, när sista stolen satts på plats...

– Då känner jag hur det ”knakar” i mitt huvud, något går sönder, säger Helena.

Hon skulle precis fylla 40 och nu följde flera år av sjukskrivning, sömn- och minnesstörning, utmattning och djup depression. Det är det hon håller på att repa sig från idag.

Det blev ett försök 2017 att återvända till skoladministrationen, men Helena gled genast in i sin gamla fixarroll. Det fungerade inte. Våren 2022 var det dags att komma ut igen, arbetsträning i förskoleklass. Enligt Försäkringskassans regler hade hon tre månader på sig att komma upp i fulltid. Det gick inte. Hon klarade 50 procent och sedan sa det stopp.

Därpå en scenförändring. Helena står till arbetsmarknadens förfogande – men hur mycket? Det ska Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i samarbete utreda, och hon fick veta att hon själv kunde leta rätt på en plats att arbetsträna på.

En granne hade sett en affisch i Långbroparken. Brännkyrka församling skulle köra en Pop&Vis-kör i oktober. ”Kan vi inte göra det här?” sa grannen och Helena högg. I en kort paus på konsertdagen

Med Anton på babysången.

träffade hon på Ewa, som också sjöng i kören. De började bekanta sig. Ewa arbetar i församlingen som vaktmästare.

– Hon berättade om kyrkan, om församlingen och jag kände att åh, så gärna jag ville få in en fot! Miljön är så fin, bara man kommer in åker axlarna ner och man blir lugn...

Dagen efter ringde Helena till Arbetsförmedlingen, och sedan till Ewa, som lovade att fråga på jobbet. Sedan gick det fort.

– Det är som Guds vilja, otroligt fint, säger Helena. Jag får nästan rysningar, här var det någon som guidade mig på vägen.

Kyrkan har varit självklar men perifer i hennes liv. Hon är vigd i Brännkyrka kyrka, sonen är döpt och konfirmerad här, men mer då? Hon beskriver det lite som ”Vad gör de på banken efter tre?” – vad gör man i kyrkan när det inte är högmässa?

– En massa saker händer här, som jag inte hade en aning om!

Nu finns hon alltså med i församlingens pedagogiska verksamhet och har ett år på sig att ta reda på hur stor arbetsförmåga hon har.

– Jag har lärt av tidigare misstag, känner mig lite ”vaccinerad”, säger Helena. Men det är lurigt. Jag har ju min personlighet, den kan jag inte göra om.

Både familj och vänner har förmedlat att det här med kyrkan nog är helt rätt för henne.

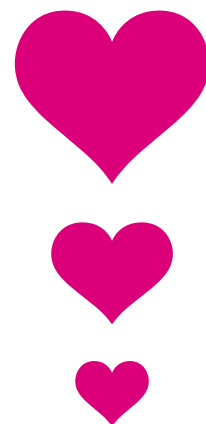
– Det obehagliga är ju att när man misslyckats så många gånger så tappar man självförtroendet, säger hon. Dagen innan jag skulle till min första dag i Brännkyrka var jag rädd, grät nästan, tänkte: Nya kontakter... hur gör man?

Hon sökte stöd hos sin man, som faktiskt skrattade: ”Jag är inte ett dugg orolig. Det här fixar du.”

Och det gjorde hon ju.

Kari Malmström

”En massa saker händer här, som jag inte hade en aning om!”

Johann Sebastian Bachs Johannespassion uruppfördes på långfredagen den 7 april 1724 i Nikolaikyrkan i Leipzig. Exakt 299 år senare, på långfredagen den 7 april i år, ger vi Johannespassionen i Brännkyrka kyrka. Bach hade en tydlig tanke om sceniska inslag i uppförandet. Här berättar Robert Zelizi om verk och scenografi i detta musikaliska drama. Nu har du chansen att uppleva verket här i Brännkyrka!

Ta del av en ödesmättad och spännande passionsberättelse

Johannespassionen är mycket dramatiskt upplagd vilket gör det lämpligt att lägga till scenografi och effekter. I våra dagar framförs det alltid konsertant men ursprungligen var det en långfredagsgudstjänst med predikan mellan de två delarna.

Första delen berättar hur Jesus tillfångatas på natten i trädgården Getsemane i Jerusalem och förråds av sina närmaste vänner, andra delen berättar först hur Jesus konfronteras med sina anklagare och den romerske ståthållaren Pilatus, därefter hur han torteras och avrättas.

Man kan även dela in verket i fem akter, två i första delen och tre i andra, som ett klassiskt drama. Verket är alltså inte en påskberättelse utan en passionsberättelse som slutar med att Jesus läggs i graven.

Slutkoralen handlar förvisso om hur Jesus, den uppståndne, ska uppväcka även oss lyssnare och medverkande från döden, men verket har verkligen syftet att väcka allas vår medkänsla för den plågade och oskyldige Jesus på långfredagen, på sätt och vis även erkänna våra egna synder och besinna oss i det fruktansvärda vi alla är kapabla till att göra.

Verket är skrivet för solister, kör och orkester, där kören har flera roller. Ibland är kören de goda människorna som står på Jesu sida, ibland agerar den som romerska soldater, och ibland är den en hätsk pöbel som suktar efter blod.

Just denna mångfacetterade roll hos kören är viktig att komma ihåg när man hör hur det berättas att "judarna" vill att någon ska offras för folkets skull, eller när "judarna svarade Pilatus" att den som utger sig för att vara Guds son måste dö enligt lagen.

Jesus var ju själv jude och evangelierna säger alltså att Jesus dödades av sitt eget folk, men detta har förvanskats och utnyttjats genom historien i antisemitiska syften. Detta problem har man ibland löst genom att byta ut ordet jude mot ordet Leute, alltså folk, bland annat av dirigenten Lukas Foss som flydde till USA 1937 från Nazityskland.

Det finns å andra sidan forskning som visar att passionerna av Bach har mindre drag av den tidstypiska antisemitismen som fanns över hela Europa på den tiden än andra samtida verk. Det finns också ett annat skäl till att belysa körens skiftande karaktär, nämligen att vi alla, oavsett tro eller etnicitet, har både ont och gott i oss. Vi är alltså som individer de olika karaktärer kören ikläder sig, vi är alla kapabla till att under vissa omständigheter medverka i illdåd, att förgöra oliktankare, eller

vår välgörare. Men också att ikläda oss lärjungarnas roll och sprida det glada evangeliet om Guds människoblivande i personen Jesus Kristus, med risk för våra egna liv.

Undertecknad har framfört verket flera gånger förut, och jag slås varje gång jag börjar jobba med det hur *in medias res* verket börjar, alltså hur vi kommer rätt in i handlingen. Utan förvarning står vi plötsligt där i Getsemane och hör Jesus gå sina anklagare till mötes, innan förrädaren Judas ens har hunnit peka ut honom.

Johannesevangeliet beskriver människan Jesus med mer av gudomlig natur än de andra evangelierna, vilket här hos Bach märks när Jesus verkar känna allas avsikter och vad framtiden har att bjuda. Verket har evangelietexten som grund men är lite vidareutvecklad. Passagen där Petrus förnekar Jesus offentligt tre gånger innan solen går upp, varpå tuppen gal, har förstärkts. Hos Bach gråter Petrus i förtvivlan, vilket inte finns i evangelietexten men är mycket effektiv dramaturgi. Det är inte helt klarlagt men troligt att textbearbetningen av evangeliet samt arior och koraltexter har olika upphovsmän och att sammansättningen är Bachs helt personliga urval.

I verkets andra del har den romerske guvernören Pilatus fått en ovanligt komplicerad roll. Den urgamla kristna trosbekännelsen slår fast att Jesus blev "pinad under Pontius Pilatus", och det är nästan det enda vi vet om denne man, han är väldigt knapphändert omnämnd i romerska källor.

I Johannesevangeliet framstår han ändå som en slipad och hänsynslös politiker som sin vana trogen gärna retas med eller hårdhänt provocerar invånarna i det ockuperade landet. När de judiska ledarna så slänger fram en för honom

Jesus visas upp för folket.

Jesus plågas.

okänd rebell, Jesus, verkar han tycka det är roligt att driva med dem. Men mötet med Jesus blir både psykologiskt och politiskt väldigt obekvämt för honom. Det finns många aspekter på konfrontationen mellan Pilatus, överstepräster, folkmassan, och den märklige Jesus som inte vill köpslå om sin befrielse.

En aspekt är att man nästan kan tycka lite synd om Pilatus när han inte kan värja sig då pöbeln anklagar honom för att inte vara kejsarens vän, om han inte omedelbart avrättar Jesus. Men så blir man påmind om att Pilatus hade för vana att tortera vem som helst som stod i vägen.

Bachs Johannespassion är alltså både ödesmättad och mycket spännande i stunden, ett upplägg som fanns i det antika dramat likväl som hos senare dramatiker. Som åskådare vet man ju redan hur det slutar, precis som i Hamlet eller någon annan klassisk tragedi, döden är på väg. Det är inte mindre spännande att höra ordväxlingarna för det! En nutida åhörare är inte lika insatt i bibeltexterna, särskilt inte alla anspelningar på profeterna och den judiska traditionen som evangelierna är fulla av, men dramat är starkt nog just som klassiskt drama.

När solisterna sjunger sina arior är det samtidigt lite som att tiden stannar upp och vi får en inblick, från sidan, i någon annan aspekt av dramat än själva handlingen. Sopranarien *Ich folge dir gleichfalls* (jag följer dig ändå) är en ut-saga som inte bara sägs vid den tidpunkt då Jesus faktiskt tillfångatogs, utan är en

Jesus bär korset.

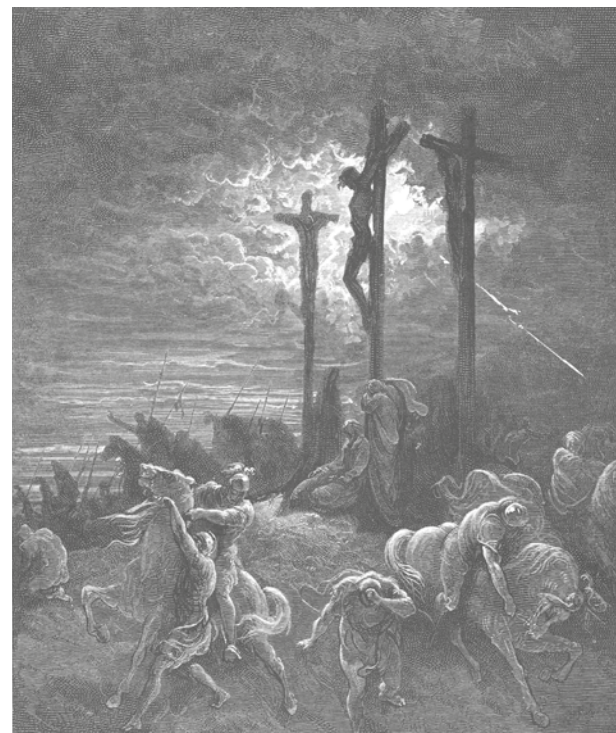
glädjefylld deklaration som lärjungen menar gäller för evigt.

Altarian *Es ist vollbracht* (det är fullbordat), är oerhört tragisk till sin musikaliska karaktär, men avbryts av "Juda rikets hjälte segrar med makt" för att poängtera att döden på korset är en seger för Jesus, vilket är ett perspektiv hämtat från evigheten och Guds plan.

Samma tema finns i den sista stora körsatsen *Ruht wohl*, att när vi står förtvivlade vid Jesu grav så har han ändå öppnat himlen och stängt helvetet. Perspektivet att vi åhörare också har en roll i dramat men också i våra egna liv kommer med full kraft i slutkoralens avslutande ord: "Från döden väck mig, så mina ögon kan skåda dig med glädje, Guds son, min helige, min befriare, Herre Jesus Kristus, hör mig, hör mig, jag skall prisa dig i evighet!"

Robert Zelizi

Hieronymus Bosch var en sen-gotisk nederländsk konstnär, född cirka 1450, död 9 augusti 1516. Bosch koncentrerade sig i sitt måleri mycket på att porträttera ondskan och helvetet, och använde fantasifulla bilder av demoner, halvmänniskor och maskiner. Här i Brännkyrka har Boschs motiv använts som bildspråk i annonsering inför flera kyrkomusikaliska uppföranden. Motivet som illustrerar årets Johannespassion valdes ut redan 2020, inför det uppförande som då fick ställas in.

Jorden förmörkas vid korsfästelsen.

Gustave Doré (1832–1883) var en fransk tecknare, skulptör och grafiker. Ur bibeln hämtade han stor inspiration. Dorés illustrationer är välkända och har tryckts i flera svenska bibelupplagor genom åren. Varken påsken 2020 eller 2021 kunde vi fira påsk i kyrkorna, på grund av restriktionerna. 2021 gjorde vi en bildutställning i båda våra kyrkorum, och urvalet Dorébilder är hämtat från den.

JS. BACH:
JOHANNES-PASSIONEN
 SCENISK TOLKNING

MEDVERKANDE:
 Brännkyrka Motettkör
 EVANGELIST Johan Christensson
 KRISTUS Mattias Nilsson
 PILATUS Eric Schoeffler
 Saga Ehrling Nordwall SOPRAN
 Maria Casemyr ALT
 Barockorkester
 Robert Zelizi DIRIGENT

Fri entré • kollekt

Brännkyrka kyrka GÖTALANDSV. 191, ÄLVSJÖ
16.00 Långfredag 7 april 2023

I SAMARBETE MED **sensus**

Svenska kyrkan
 BRÄNNKYRKA FÖRSAMLING

Välkommen till våra kyrkor påsken 2023

Brännkyrka kyrka

SKÄRTORSDAG 6 APRIL

18.00 Skärtorsdagsmessa

Eva-Karin Fackel, Robert Zelizi

LÅNGFREDAG 7 APRIL

11.00 Långfredagsgudstjänst

Katrin Molander, Michael von Langenberg, Robert Zelizi

16.00 Johannespassionen – se s 8–9

PÅSKNATTEN 8–9 APRIL

23.00 Påsknattsmessa

Tore Skytén, Klara Wising

PÅSKDAGEN SÖNDAG 9 APRIL

11.00 Påskdagsmessa Emelie Spjut, Robin Spurrier, Brännkyrka vokalensemble, Brännkyrka kyrkokör

Påsklunch i församlingshemmet

ANNANDAG PÅSK MÅNDAG 10 APRIL

18.00 Emmausmessa

Eva-Karin Fackel, Klara Wising

Vårfrukyrkan

SKÄRTORSDAG 6 APRIL

18.00 Skärtorsdagsmessa

Emelie Spjut, Raad Lazo, Markus

Melin, Lovisa Oscarson,

ungdomsledare & konfirmander

LÅNGFREDAG 7 APRIL

15.00 Gravläggningsgudstjänst

Cecilia de Mendonça, Ingemar

Cederlund, Markus Melin

PÅSKDAGEN SÖNDAG 9 APRIL

11.00 Påskdagsmessa Milla Persson, Raad Lazo, Markus Melin, Brännkyrka Gospel, Manfred Hulebo, piano

Påsklunch i Mariasalen

ANNANDAG PÅSK MÅNDAG 10 APRIL

Påskmys med alla åldrar

Drop-in från 14.00 (filmvisning

15.00), slut 17.00. Fika, quiz, andakt, påskgodis, gemenskap. **Ingen avgift**

Emmausvandring

tillsammans med grannförsamlingen Vantör

ANNANDAG PÅSK

MÅNDAG 10 APRIL

Samling 10.00

i Vårfrukyrkan, Fruängen.

Vandring till Brännkyrka

kyrka, där enkelt fika serveras. Vi vandrar vidare till

Vantörs kyrka i Högdalen,

och avslutar med andakt

och gemensam soppmåltid.

Slut cirka 15.00.

Ingen föranmälan

SJUNGA TILLSAMMANS

POP&VIS-kören

En projektkör som sjunger pop och visa. Fyra övningar och sedan konsert.

Den första POP&VIS-kören i Brännkyrka samlade 60 körsångare, den andra över 100. I höstas var kyrkan fylld till sista plats, så i februari körde vi två konserter för att alla som ville lyssna skulle få plats. Fullt även då.

I maj drar vi igång ett nytt körprojekt som avslutas med en utomhuskonsert vid Brännkyrka församlingshem torsdagen den 15 juni 19.00.

"Om du för tillfället inte hittar den ton som står i noterna – ta en annan! Det finns så många som funkar."

POP&VIS-körens ledare Stefan Jämtback

ÖVNINGAR: 22 maj, 29 maj, 5 juni och 12 juni 19–21 i Vårfrukyrkan. Alla får vara med, och du behöver inte kunna läsa noter. Ljudfiler för egen övning mellan körövningarna kommer att finnas tillgängliga via nätet.

Anmäl dig till POP&VIS-kören genom ett mail till:

stefan.jamtback@svenskakyrkan.se

SJ/KM

OKTOBER 2022 – DRYGT 50 SÅNGARE

FEBRUARI 2023 – DRYGT 100 SÅNGARE

JUNI 2023 – ?

FÖRSAMLINGSLÄGER 2023

Tack alla som anmält sig!

När vi öppnade anmälan till årets läger rasslade det till direkt. Vi börjar snart jobba med rumsfördelning och deltagarlista. **Under första halvan av april kontakter vi alla som anmält sig för att stämma av.** Alla som fått plats får en faktura att betalas senast 30 april. **KM**

PÅ NYA JOBB

Personalförändringar

Pedagog Helena Larsson har lämnat oss för en tjänst i Västermalms församling, och vi önskar henne lycka till! Klara Wising, vår nya organist, har nu tyngdpunkten i sin tjänst i barn & familjearbetet. Rekrytering av ytterligare en kyrkomusiker pågår.

Systrarna Julia Dmitrienko och Olena Kogda är två av församlingens ukrainska hyresgäster. De kommer nu att avlasta vaktmästeriet och arbeta med vård av våra lokaler på varsin halvtid. Detta har möjliggjorts tack vare Nystartsjobb via Arbetsförmedlingen. Välkomna Julia och Olena!

Susanne Waltré, församlingens kamrer, slutar i skiftet mars-april för att tillträda en tjänst som kanslichef i Roslagens östra pastorat. Lycka till, Susanne! Temporärt tar vi hjälp av konsulttjänster för att hantera både löpande bokföring och arbete med bokslut och budget. **KM**

Brännkyrka krysset

ALLA insända rätta lösningar vinner en nyckelring med ett glatt budskap – se nedan!

BILD: ISTOCKPHOTO

FIRAR VI PÅ PÅSKDAGEN			SKOGS-HÖNA			LIN OCH BIN BIDRAR TILL BIOLOGISK			FÖR-SOFFAD			
SKAKIGT TRÄD	HUDHÅL					HA KRAFT NOG	HAL SOM EN?					
	SMÅK ÅR ETT											
						BLI GENERAD GÅR, MEN UTAN BEN						
BLIR MATRÄTT MED BAND							HITTAR DU RUT I LITEN MÄNGD					
										MATTOR I PLURAL		
EMOT BARM-HÄRTIG-HET						SER EN SKYMT AV						
							BUSKAGE					
							SJÄLS-FRÄNDE					
ESTETISKT TILL-TALANDE		FINGER-VISNING	HÖJA TILL SKYARNA		PRATAR I NATT-MÖSSAN	BÄDDA NER	APOSTLA-HÄSTARNA	LEDS AV WOLO-DARSKI		ANSIKTS-DEL	FÖRST I SKALA	
EFTER FÖRSTA						KAN DU BLI SOM VILL BIDRA TILL KYRKANS ARBETE		DJUNGEL-VÄXT			BLEV 950 ÅR	ETT VÄGER TUNGT
			DET VI LÄMNA EFTER OSS				HÖRS FRÅN UPP-TAGEN		Ö I EGEISKA HAVET	PEKAN		
SES MED VE		EN FÖRSTA ANHALT	ROM 8:21 OCKSÅ SKAPELSEN SKA	FINNS		HESITERA SVÅR-STARTAD				DIS-HARMONI		
ÄR DET I TOM KASSA				HÖRS TJATIG			AVSLAG I LEEDS			KOM-MINIS-TRAR	LOCK-BETE	
BISKOPS-DÖME		NÄT-ADRESS	PADDLAR AN-VÄNDER HJÄRNAN				SKRATT-RETANDE	KÄNNER SIG RUGGIG	LYXIGT BAD		GÖR SLAG I SAKEN	IN-GÅNGEN
					HÖRS FRÅN STIA				DANMARK	SVARA OVÄNLIGT	FÖRST I MARIA-BÖN	
ODLINGSPROJEKT I BRÄNNKYRKA FÖRSAMLING												
HÅLLER ÖGONEN PÅ	VÄRME-KÄLLA	RIKTNING BLOM-HÅLLARE			PRAT-GLAD PIPPI	FÄRG-VARIA-TION					PÄRNUBO TÄVLING	
						KUB-MATERIAL		FYLLER KISTAN				LYSGAS KORT
MYCKET STARKT LOVS						BIBLISK TRÄDGÅRD VID FOTEN AV OLIVBERGET						
EFTER TILLÄGG			STANNAR OCH TAR PAUS					SYNS MITT I PARK			NY-TVÄTTAD	

Vinn

nyckelring i mjuk silikon från Me&myhousestore. Som påminnelse varje dag om att du är ju helt fantastisk!

LÖSNINGEN INSÄND AV:

Namn _____

Adress _____

Skicka in senast 15 april till: FRISVAR, Brännkyrka församling Svenska kyrkan, 20485625, 125 22 Älvsjö.

Tack till dig som är medlem i Svenska kyrkan! Du är viktig.

Din medlemsavgift gör det möjligt för oss att:

- Ge stöd och hjälp i enskilda samtal, familjerådgivning och grupper för sörjande.
- Bedriva uppsökande diakoni och ha närvaro ute i samhället.
- Bjuda in till kvalificerad och uppskattad kyrkomusik, utan entréavgift.
- Sköta om och hålla öppna två vackra och rofyllda kyrkorum.
- På öppna arenor bjuda in till gemenskap, samtal och fördjupning för alla åldrar.
- Högtidlighålla stora ögonblick i alla livets skeden. ... och mycket mer.

Vill du gå med i Svenska kyrkan är det enkelt. Gå in på vår hemsida brannkyrka.org – klicka på "Bli medlem" längst upp till höger och följ instruktionerna.

Sjukhuskyrka

Visste du att... Församlingen finns som resurs på ASIH palliativ vård i Långbro park för hembesök och enskilda samtal/själavård som stöd till patienter, anhöriga och personal. Se brannkyrka.org/asih

Brännkyrka-bladet delas ut till alla hushåll i församlingen, även dem som undanbett sig reklam. Detta för att vi inte ska missa någon som verkligen vill ha tidningen. Den delas alltså ut även till icke-medlemmar. Skulle du vara en av dem som inte är intresserad – bli inte arg på oss för att du ändå fått tidningen. Lägg den bara i pappersåtervinningen! Tack för visad förståelse.

Svenska kyrkan
BRÄNNKYRKA FÖRSAMLING

Att strida för ljuset är det högsta

Det är väldigt varmt. Det är sen eftermiddag i en mellanstor indisk stad. Jag har min yngsta son hängandes i en bärsele på magen. Vi väntar på att hans mamma ska jobba klart. Tillsammans på gården står det mammor som också väntar. Dom väntar på sina barn som har sin aktivitet efter skolan. Vi står där tillsammans och gör som föräldrar brukar göra, småpratar med varandra. Vi pratar om våra barn såklart. Det speciella med detta är att jag är en man och jag har ett barn på magen. Det är inte en vanlig syn i Indien.

Såklart blir dom nyfikna. Ställer frågor om min son, var jag kommer från och varför jag är där. Jag svarar. Stämningen är lite fnissig och lustfylld. Min BabyBjörn på magen lockar till skratt. Dom förundras över sonens bleka skinn och vill pussa på kinden. Det för tur med sig säger dom. Det får dom.

Plötsligt frågar en av kvinnorna vad jag tror på, vilken är min gud. Jag blir lite paff av frågan. Det är ju lite tabu i Sverige, att tala om sin tro. Nästan reflexmässigt svarar jag: "Jag tror inte på något".

Kvinnan tittar på mig lite förvånad. Sen tittar hon på dom andra kvinnorna. Det blir lite förvirrat. Den fnissiga stämningen är nu förbytt och det känns nästan lite pinsamt. Kvinnan är för artig för att vända sig bort och gå, så hon står kvar och ler lite försiktigt. Jag inser såklart att jag sagt något som inte faller dom i smaken. Är inte säker på vad bara.

Jag börjar stamma fram nåt vettigt att säga. Bluddrar om att jag visserligen är döpt men inte tror på gud. Det imponerar inte.

Kvinnan säger lugnt och tålmodigt: "Men tror du inte på något?". Det som då blixtrar förbi i mitt huvud

Hans Qviström
KYRKVAKTMÄSTARE

blir min räddning. "Jo", säger jag. "Jag tror på ljuset. Att strida för ljuset är det högsta. Gud är i dig själv." En replik från en teaterföreställning jag har regisserat tidigare.

Kvinnans ansiktsuttryck övergår från ett artigt smile till ett varmt leende igen. "Så bra! Man kan ju inte leva om man inte tror på något" säger hon då och vänder sig åter till sina väninnor. Allt lugnt igen.

Denna händelse fick mig att tänka på vad tro är för mig egentligen. Detta blev än viktigare när jag flera år senare började arbeta här i Brännkyrka församling. Hur kan jag som ateist arbeta här?

Nej, jag tror inte på nån gud eller en himmel och ett helvete. Jag förstår liknelserna i konceptet Gud, som enligt mig är en struktur till för att göra det ofattbara fattbart, nämligen livet. Det var i stort vad mötet med kvinnorna i Indien gav mig. Jag kan med anledning av dom säga att jag är troende.

Att som jag inte se en högre makt, eller gud om man så vill, och ändå jobba inom Svenska kyrkan gör ju inget.

Jag tror ju. Jag tror på dig, på mig, på oss. Jag tror på dom som vill nåt bra. Jag tror på dom som tvivlar eller kämpar. Jag drivs av att det vi gör i Svenska kyrkans verksamheter och aktiviteter leder mot det goda. Jag tror på det. Vi är medlemmar i en klubb som har ett högt tak och vi gör skillnad. Det är min tro.

Som Willhelm Peterson-Berger skrev i sin opera Arnljot: "Att strida för ljuset, ja det är det högsta".

Det tror jag på.

KONFIRMATION 2024
– snart öppnar anmälan!

Läs mer på brannkyrka.org/konfa

